

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 15.9.2009
KOM(2009) 465 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS

KOHEESIORAHASTON VUOSIKERTOMUS (2008)

[SEK(2009) 1159 lopullinen]

SISÄLLYSLUETTELO

KOHEESIORAHASTON VUOSIKERTOMUS (2008)	1
1. Ohjelmakauden 2000–2006 rahoituksen toteutuminen vuonna 2008 ja hankkeiden päättäminen	3
2. Taloudellinen toimintaympäristö ja ehdollisuus	8
3. Tarkastukset ja rahoitusoikaisut	9
4. Jäsenvaltioiden ilmoittamat väärinkäytökset	12
5. Arviointimenettely	13
6. Tiedottaminen ja julkisuus	14

Koheesiorahaston perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1164/94 kumoamisesta annetussa asetuksessa (EY) N:o 1084/2006 ei edellytetä koheesiorahaston toimintaa koskevan vuosikertomuksen antamista.

Sen vuoksi tämä kertomus esitetään asetuksen (EY) N:o 1164/1994 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja se koskee ohjelmakaudella 2000–2006 hyväksytyjen koheesiorahaston hankkeiden täytäntöönpanoa vuonna 2008 sekä aiempien ISPA-hankkeiden täytäntöönpanoa asianomaisissa jäsenvaltioissa, joihin myös Bulgaria ja Romania kuuluvat.

Tässä kertomuksessa käsitellään koheesiorahaston toimintaa kolmessatoista jäsenvaltiossa, jotka saivat tukea vuoden 2006 lopussa, eli Kreikassa, Espanjassa, Portugalissa, Kyproksessa, Tšekissä, Virossa, Unkarissa, Latviassa, Liettuassa, Maltassa, Puolassa, Slovakiassa ja Sloveniassa, sekä lisäksi Bulgariassa ja Romaniassa.

Ohjelmakaudella 2000–2006 hyväksytyjen hankkeiden täytäntöönpanon yksityiskohdat jäsenvaltioittain vuonna 2008 esitetään tämän kertomuksen liitteessä.

1. OHJELMAKAUDEN 2000–2006 RAHOITUKSEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2008 JA HANKKEIDEN PÄÄTTÄMINEN

Vuonna 2008 viisitoista jäsenvaltiota täyttivät koheesiorahaston tukikelpoisuusvaatimukset (vuosina 2004 ja 2007 liittyneet 12 jäsenvaltiota sekä Kreikka, Portugali ja Espanja). On muistettava, että talouskasvunsa ansiosta Irlanti ei ole täyttänyt rahaston tukikelpoisuusvaatimuksia 1. tammikuuta 2004 alkaen.

Koska kaikki ohjelmakauden 2000–2006 koheesiorahastohankkeita koskevat maksusitoumukset on tehty 31. joulukuuta 2006 mennessä, koheesiorahastolla oli vuonna 2008 käytettävissään pelkästään maksumäärärahoja.

Ohjelmakaudella 2000–2006 hyväksytyjä hankkeita koskevat maksut vuonna 2008

Vuoden 2008 alkuperäinen talousarvio oli 1 937 miljoonaa euroa. Maksupyyntöjä esitettiin kuitenkin niin paljon, että maksumäärärahojen määrää oli pian lisättävä. Aluepolitiikan pääosasto pyysi maksumäärärahojen lisäämistä yhteensä 553 miljoonalla eurolla. Määrärahojen lisääminen johtui jäsenvaltioiden yleisestä hyvästä suoriutumisesta ja erityisesti siitä, että Slovenia, Slovakia, Liettua ja Viro ylittivät ennusteensa.

Aiempien ISPA-hankkeiden budjettikohtien osalta käytettävissä olevista määrärahoista käytettiin vuoden loppuun mennessä 100 prosenttia.

Kaikkien nykyisten tuensaajamaiden keskimääräinen käyttöaste (maksut suhteessa maksusitoumuksiin) sekä koheesiorahaston hankkeiden että aiempien ISPA-hankkeiden osalta oli vuoden 2008 lopussa 66,3 prosenttia. Käyttöaste oli alhaisin Bulgarialla (39,8 prosenttia) ja korkein Maltalla (79,8 prosenttia). Muiden jäsenvaltioiden käyttöasteet vaihtelivat 50,9 prosentista 76,1 prosenttiin.

Taulukko 1: Koheesiorahaston hankkeita ja aiempia ISPA-hankkeita koskevien maksujen toteutuminen vuonna 2008 (euroa)

Maksumäärä- rahat	Alkuperäiset määrärahat	Muutokset	Lopulliset määrärahat	Toteutuma	Peruutettu	Vuodelle 2009 siirrettävä määräraha
Koheesiorahas- to	1 936 747 200	+ 250 000 000 + 300 000 000 + 2 779 418	2 489 526 618	2 489 299 691	-	-
Aiemmat ISPA- hankkeet	650 000 000	-100 000 000 -10 000 000	540 000 000	531 454 029		
YHTEENSÄ	2 586 747 200	+442 779 418	3 029 526 618	3 020 753 720	-	-

Taulukossa 2 esitetään maksut vuonna 2008 jäsenvaltioittain. Myös aiempien ISPA-hankkeiden tukien puitteissa suoritettavat maksut esitetään, koska kaikki ne on muutettu koheesiorahaston hankkeiksi liittymispäivänä. Pääasiallisia tukea saavia jäsenvaltioita ovat Espanja EU-3-jäsenvaltioista, Puola EU-10-jäsenvaltioista ja Romania EU-2-jäsenvaltioista.

Taulukko 2: Aiempia ISPA-hankkeita ja koheesiorahastoa koskevat maksut vuonna 2008 jäsenvaltioittain (myös tekninen apu)

Jäsenvaltio	Ympäristö		Liikenne		Tekninen apu	YHTEENSÄ	
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä	Määrä	Prosenttia 15 jäsenvaltion EU:sta
Kreikka	81 235 894	40,7%	115 853 539	58,0%	2 518 623	199 608 056	6,6%
Portugali	121 124 899	62,3%	73 149 733	37,6%	181 537	194 456 170	6,4%
Espanja	401 570 546	62,3%	242 969 772	37,7%		644 540 318	21,3%
EU 3	603 931 339	58,1%	431 973 044	41,6%	2 700 160	1 038 604 543	34,4%
Kypros	5 814 955	65,0%	3 134 086	35,0%		8 949 040	0,3%
Tšekki	86 699 762	50,3%	84 954 613	49,3%	633 784	172 288 158	5,7%
Viro	38 398 994	54,6%	29 140 155	41,4%	2 765 566	70 304 714	2,3%
Unkari	40 777 254	51,3%	36 533 591	46,0%	2 110 617	79 421 462	2,6%
Latvia	64 544 604	64,5%	32 774 486	32,8%	2 746 852	100 065 942	3,3%
Liettua	114 458 156	62,2%	61 109 392	33,2%	8 370 251	183 937 800	6,1%
Malta	5 212 565	99,4%		0,0%	29 765	5 242 331	0,2%

Jäsenvaltio	Ympäristö		Liikenne		Tekninen apu	YHTEENSÄ	
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä	Määrä	Prosenttia 15 jäsenvaltion EU:sta
Puola	528 130 703	67,3%	247 053 953	31,5%	9 419 180	784 603 837	26,0%
Slovakia	82 362 076	53,1%	71 696 734	46,3%	927 381	154 986 191	5,1%
Slovenia	22 326 262	45,3%	26 911 481	54,7%		49 237 743	1,6%
EU 10	988 725 331	61,4%	593 308 491	36,9%	27 003 396	1 609 037 218	53,3%
Bulgaria	30 643 656	57,3%	6 944 044	13,0%	15 863 224	53 450 924	1,8%
Romania	180 683 377	56,5%	122 030 336	38,2%	16 947 321	319 661 035	10,6%
EU 2	211 327 034	56,6%	128 974 380	34,6%	32 810 545	373 111 959	12,4%
YHTEENSÄ	1 803 983 704	59,7%	1 154 255 915	38,2%	62 514 101	3 020 753 720	100,0%

Ohjelmakauden 2000–2006 maksattamatta olevat sitoumukset

Vuoden 2008 lopussa maksattamatta olevat sitoumukset kaudelta 2000–2006 (uudet jäsenvaltiot Bulgaria ja Romania mukaan luettuina) olivat 11,77 miljardia euroa, eli vähemmän kuin vuonna 2007 (14,80 miljardia euroa). Kauden 2000–2006 maksusitoumuksia ja maksuja koskevat säännökset johtavat varsin suureen määrään maksattamatta olevia sitoumuksia. Maksattamatta olevien sitoumusten määrä vastaa lähes kolmen vuoden maksusitoumusmäärärahoja.

Taulukko 3: Koheesiorahastosta ja aiemmista ISPA-hankkeista hyväksytyt määrät ohjelmakaudella 2000–2006 (myös maksattamatta olevat sitoumukset)

Jäsenvaltio	Maksusitoumukset (netto) (12/2008 mennessä)	Maksettu (12/2008 mennessä)	Maksattamatta olevat 31.12.2008
Kreikka	2 503 744 174	2 450 738 235	1 152 286 728
Espanja	11 788 531 423	9 838 026 775	3 094 434 304
Irlanti	573 575 321	570 010 223	55 745 185
Portugali	3 156 539 424	2 427 127 170	1 077 862 318
EU 4	18 022 390 343	15 285 902 403	5 380 328 535
Kypros	54 014 695	31 793 262	22 221 433
Tšekki	1 228 077 241	796 786 963	431 290 278
Viro	427 034 848	289 151 602	137 883 246
Unkari	1 482 597 185	780 102 018	702 495 167
Latvia	713 862 336	499 522 087	214 340 249
Liettua	846 449 583	559 974 524	265 380 251
Malta	21 966 289	17 529 702	4 436 587
Puola	5 634 539 614	2 871 741 538	2 762 798 076
Slovakia	766 250 297	539 212 844	227 037 453
Slovenia	254 198 103	162 579 583	91 618 520
EU 10	11 428 990 190	6 548 394 123	4 859 501 260
Bulgaria	879 941 333	350 021 546	529 813 137
Romania	2 043 037 858	1 040 128 078	1 002 599 040
EU 2	2 922 979 191	1 390 149 624	1 532 412 177
YHTEENSÄ	32 374 359 723	23 224 446 150	11 772 241 972

Kauden 2000–2006 ohjelmien päättäminen

Vuonna 2008 päätettiin 49 koheesiorahastohanketta ja aiempaa ISPA-hanketta, joiden maksumäärärahat olivat yhteensä 750 miljoona euroa. Vuoden 2008 loppuun mennessä päätettyjen koheesiorahastohankkeiden (aiemmat ISPA-hankkeet mukaan luettuina) määrä kaudelta 2000–2006 oli yhteensä 216 ja avoinna olevien hankkeiden määrä laski 976 hankkeeseen 1 192 hankkeesta. Taulukossa 4 esitetään vuoden 2008 loppuun mennessä päätettyjä hankkeita koskevat tiedot kutakin jäsenmaata kohden.

Taulukko 4: Vuoden 2008 loppuun mennessä päätettyjen koheesiorahastohankkeiden määrä (sisältää aiemmat ISPA-hankkeet)

Jäsenvaltio	Koheesiorahaston hankkeiden kokonaismäärä	Vuoden 2008 loppuun mennessä päätetyt hankkeet		Avoimena olevien hankkeiden määrä vuoden 2008 lopussa
		Hankkeiden määrä	Maksettu yhteensä (euroina)	
Kreikka	124	34	886 825 780	90
Espanja	407	80	2 363 473 998	327
Irlanti	10	3	250 368 797	7
Portugali	109	24	580 082 620	85
EU 4	650	141	4 080 751 195	509
Tšekki	58	14	192 671 263	44
Viro	37	14	75 086 815	23
Kypros	2	0	0	2
Latvia	46	10	44 331 604	36
Liettua	51	9	82 084 499	42
Unkari	47	10	11 153 890	37
Malta	3	0	0	3
Puola	130	5	27 825 974	125
Slovenia	28	6	55 213 444	22
Slovakia	39	4	6 880 841	35
EU 10	441	72	495 248 330	369
Bulgaria	38	1	950 121	37
Romania	63	2	1 794 822	61
EU 2	101	3	2 744 943	98
YHTEENSÄ	1 192	216	4 578 744 468	976

2. TALOUDELLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA EHDOLLISUUS

Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1164/94¹, jonka mukaisesti ennen vuoden 2006 loppua hyväksytyt koheesionrahastohankkeita hallinnoidaan, rahaston maksuille asetetaan finanssipolitiikkaan liittyviä ehtoja. Siinä säädetään, että ”rahastosta ei rahoiteta uusia hankkeita tai, jos kyseessä on merkittävä hanke, mitään hankkeen uusia vaiheita jäsenvaltiossa, jos neuvosto määräenemmistöllä komission suosituksesta katsoo, että tätä asetusta soveltava jäsenvaltio ei ole pannut täytäntöön [vakaus- tai lähentymisohjelmaansa] siten, että julkistalouden liiallinen alijäämä vältetään”. Vuoden 2008 lopussa yksi koheesionrahastosta tukea saava jäsenvaltio (Unkari) oli liiallista alijäämää koskevassa menettelyssä, mikä edellä mainitun asetuksen mukaan saattaa tietyissä olosuhteissa johtaa rahaston tuen keskeyttämiseen. Sellaiseen toimeen ei ollut kuitenkaan tarpeen ryhtyä, koska neuvosto teki saatavilla olevien tietojen perusteella päätöksen, jonka mukaan Unkarin hallitus oli toiminut sen antaman suosituksen mukaisesti. Kuten edellisessä vuosikertomuksessa todetaan, neuvosto teki päätöksen lakkauttaa liiallista alijäämää koskeva menettely Slovakian, Portugalin, Puolan ja Tšekin osalta heinäkuussa 2008.

Unkari joutui välittömästi liittymisen yhteydessä vuonna 2004 liiallista alijäämää koskevaan menettelyyn, jonka perusteena oli julkistalouden 5,9 prosentin velkaantumisen vuonna 2003. Tämän jälkeen on todettu kaksi kertaa, ensin tammikuussa 2005 ja uudelleen marraskuussa 2005, että Unkari ei ole toteuttanut neuvoston suositusten mukaisia tehokkaita toimia. Koska Unkari ei kuulu euroalueeseen, sitä koskee erityinen poikkeus liiallista alijäämää koskevaan menettelyyn liittyvien lisätoimien osalta. Neuvosto antoi heinäkuussa 2007 perustamissopimuksen 104 artiklan 7 kohdan mukaisesti uusia suosituksia. Kummallakaan kerralla komissio ei suositellut neuvostolle koheesionrahastosta myönnetyn rahoituksen keskeyttämistä. Heinäkuussa 2009 neuvosto teki talouskriisin vuoksi päätöksen, jossa se asetti uuden määräajan (2011) liiallisen alijäämän lopettamiseksi 104 artiklan 7 kohdan mukaisesti.

Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1084/2006, jonka mukaisesti koheesionrahastoa hallinnoidaan ohjelmakaudella 2007–2013², on selvitetty monia aiempia epäselvyyksiä, jotka liittyivät koheesionrahaston ehdollisuuden soveltamiseen. Siinä säädetään, että perustamissopimuksen 104 artiklan 8 kohdan mukaisesti tehdyn päätöksen perusteella komissio voi ehdottaa koheesionrahaston tuen keskeyttämistä. Neuvosto voi vuorostaan päättää keskeyttää maksusitoumukset joko kokonaan tai osittain päätöstä seuraavan vuoden tammikuun 1. päivästä alkaen. Jos neuvosto toteaa myöhemmin liiallista alijäämää koskevassa menettelyssä, että asianomainen jäsenvaltio on toteuttanut tarvittavat korjaavat toimenpiteet, tämä tarkoittaa automaattisesti päätöstä kyseisten maksusitoumusten keskeyttämisen peruuttamisesta. Asetuksessa säädetään myös säännöistä keskeytettyjen maksusitoumusten budjetoimiseksi uudelleen.

¹ Perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 1164/94 6 artiklaan.

² Neuvoston asetus (EY) N:o 1084/2006, 11.7.2006.

3. TARKASTUKSET JA RAHOITUSOIKAISUT

Vuosi 2008 oli siirtymävuosi: ohjelmakauden 2000–2006 toteuttamisen viimeisen vaiheen hallinnoinnista ja sen päättämisen valmistelusta siirryttiin ohjelmakauden 2007–2013 avaamiseen. Vuoden 2008 hallinto- ja valvontaympäristössä olikin otettava huomioon edellisten ohjelmien ja hankkeiden päättämisen valmisteluun liittyvät riskit ja uusien ohjelmien hallinto- ja valvontajärjestelmien perustamiseen liittyvät riskit.

Ohjelmakauden 1994–1999 tarkastustyö – EU 4 (Kreikka, Irlanti, Portugali, Espanja).

Ohjelmakautta 1994–1999 koskeva päättämistarkastus käsitti 10 prosenttia koheesiorahaston hankkeista, ja ne edustivat 20 prosenttia kyseisen kauden rahoituksesta. Kenttätyö saatiin päätökseen vuonna 2003. Havaituista puutteista merkittävimpiä olivat riittämättömät hallinnolliset varmistukset, jotka johtivat tukeen oikeuttamattomien menojen esittämiseen, ja julkisia hankintasopimuksia koskevien sääntöjen rikkomukset. Päättämistarkastuksen vuoksi käynnistetyt rahoitusoikaisuja koskevat menettelyt päätettiin vuoden 2008 aikana kolmea hanketta lukuun ottamatta (kaksi Espanjassa, yksi Portugalissa) ja ne saatetaan päätökseen vuonna 2009.

Ohjelmakauden 2000–2006 tarkastustyö – EU 14 (EU 10 + EU 4).

EU-14 jäsenvaltioihin tehtiin vuonna 2008 neljä tarkastuskäyntiä, jotka keskittyivät aikaisempien tarkastussuosituksen seurantaan. Lisäksi suoritettiin viisi toimien päättämisestä vastaavien elinten tarkastuskäyntiä sen tarkastamiseksi, miten jäsenvaltiot valmistautuvat päättämään hankkeita ja siihen liittyvien riskien tunnistamiseksi ja lieventämiseksi.

Vuonna 2008 aluepolitiikan pääosasto tarkasteli 2000–2006 koheesiorahastohankkeiden päättämistä varten toimitettuja tuen päättymistä koskevia lausumia. Näistä hankkeista 60 (eli viisi prosenttia kaikista koheesiorahaston hankkeista) liittyi espanjalaisiin hankkeisiin.

Kauden 2000–2006 tarkastustyöhön sisältyi myös asetuksen (EY) N:o 1386/2002 12 artiklan mukaisten vuosittaisten valvontakertomusten tarkastelu. Vuoden 2008 loppuun mennessä suurin osa kertomuksista oli analysoitu ja vastaukset lähetetty jäsenvaltioihin huomautuksilla ja tarpeen vaatiessa lisätietopyynnöillä varustettuina, jotta voidaan saada mahdollisimman paljon vahvistusta kansallisen tarkastustyön tuloksista. Lisäksi vuonna 2008 vastaanotettiin useita kansallisia järjestelmätarkastuksia koskevia kertomuksia.

Aluepolitiikan pääosaston viimeinen vuoden 2007 vuosittainen kahdenvälinen koordinoitua koskeva kokous järjestettiin helmikuussa 2008. Koska vuosi 2008 oli siirtymävuosi, päätettiin siirtää vuoden 2008 kahdenväliset koordinoitua koskevat kokoukset vuoden 2009 ensimmäiselle puoliskolle. Kahdenväliset kokoukset järjestetään vuosittain kansallisen tarkastusviranomaisen kanssa, ja niiden tarkoituksena on vaihtaa tarkastustyön toteuttamista koskevia tietoja ja keskustella otantatarkastusten edistymisestä sekä tarkastusten tulosten seurannasta. Vuoden 2009 kokouksissa käsitellään asioita, jotka koskevat molempia ohjelmakausia 2000–2006 ja 2007–2013.

Tarkastusten vaikutus

Rahoituskorjaukset

Valvontatehtäväänsä suorittaessaan aluepolitiikan pääosasto on noudattanut politiikkaa, jonka mukaan se keskeyttää välimaksujen maksamisen ja soveltaa rahoituskorjauksia heti kun on vahvistettu vakavien puutteiden olemassaolo, joka vaarantaa rahaston jäsenvaltioille suorittamat maksut. Se on myös tarkastanut menettelyjä koskevaa käsikirjaa virtaviivaistaakseen sisäisiä järjestelyjä, joilla tehdään maksamisen keskeyttämistä ja korjauksia koskevat päätökset.

Jos komissio havaitsee asianmukaisten tarkastusten jälkeen, että välimaksuhakemuksessa vahvistettu meno liittyy vakavaan väärinkäyttöön, eikä jäsenvaltio ryhdy välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin, käynnistetään virallinen menettely maksujen keskeyttämiseksi. Vuoden 2008 aikana aluepolitiikan pääosasto teki koheesiorahastoa varten yhden päätöksen maksujen keskeyttämisestä. Päätös koski Bulgariaa ja kahta hanketta tieliikenteen alalla.

Vuonna 2008 tehtiin yhteensä 92,7 miljoonan euron rahoitusoikaisu komission tai tilintarkastustuomioistuimen tarkastusten taikka OLAFin tutkimusten jatkotoimenpiteinä. Tästä kokonaismäärästä 38,2 miljoonaa euroa liittyi ohjelmakauden 1994–1999 hankkeisiin ja 54,5 miljoonaa euroa ohjelmakauteen 2000–2006. Oikaisu toteutettiin joko virallisina komission päätöksinä (66,2 miljoonaa euroa) tai niin, että jäsenvaltio hyväksyi ne, eikä päätöstä tarvittu (26,5 miljoonaa euroa).

Neljä koheesiorahaston hankkeisiin liittyvää rahoitusoikaisua tehtiin ohjelmakauteen 1994–1999 liittyen ja niiden yhteismäärä oli 31,5 miljoonaa euroa. Ohjelmakauden 2000–2006 osalta tehtiin yhdeksän rahoitusoikaisua, joiden yhteismäärä oli 34,7 miljoonaa euroa.

Jäsenvaltioiden hyväksymistä 26,5 miljoonan euron suuruisista oikaisuista 6,7 miljoonaa euroa liittyi ohjelmakauteen 1994–1999 ja 19,8 miljoonaa euroa ohjelmakauteen 2000–2006. Ne toteutetaan vähentämällä maksupyynnöistä tai päättämisen yhteydessä maksettavasta loppuerästä.

Taulukossa 5 esitetään rahoitusoikaisujen määrä jäsenvaltioittain ja ohjelmakausittain.

Taulukko 5: Koheesiorahaston rahoitusoikaisujen määrä vuonna 2008 ohjelmakausittain ja jäsenvaltioittain (euroina)

Jäsenvaltio	Koheesiorahasto		YHTEENSÄ
	Ohjelmakausi 2000–2006	Ohjelmakausi 1994–1999	
Kreikka	23 405 436	5 674 477	29 079 913
Espanja	19 927 164	32 483 151	52 410 315
Irlanti	-	-	-
Portugali	11 062 188	-	11 062 188
EU 4	63 259 764	38 157 628	92 552 416
Kypros	-	-	-
Tšekki	-	-	-
Viro	125 073	-	125 073
Unkari	-	-	-
Latvia	-	-	-
Liettua	65 833	-	65 833
Malta	-	-	-
Puola	123	-	123
Slovenia	-	-	-
Slovakia	-	-	-
EU 10	191 029	-	191 029
Bulgaria	6 156	-	6 156
Romania	-	-	-
EU 2	6 156	-	6 156
YHTEENSÄ	54 591 973	38 157 628	92 749 601

Hallinto- ja valvontajärjestelmät

Aluepolitiikan pääosaston vuotta 2008 koskevassa toimintakertomuksessa seitsemän jäsenvaltion (Kypros, Viro, Unkari – liikenneala, Latvia, Malta, Portugali ja Slovenia) hallinto- ja valvontajärjestelmän (2000–2006) toimivuudelle annettiin huomautuksia sisältämätön lausunto, joka tarkoittaa, ettei järjestelmän keskeisissä osatekijöissä ole aineellisia puutteita. Määrä vastaa 15,45 prosentin osuutta koheesiorahaston vuonna 2008 maksamista kaikista maksuista.

Kymmenen jäsenvaltion, jotka edustavat 84,55 prosenttia koheesiorahaston vuonna 2008 tekemistä maksuista, lausuma sisälsi huomautuksia, joka tarkoittaa, että järjestelmän keskeisissä osatekijöissä on aineellisia puutteita. Lausuma annettiin Bulgarialle, Tšekille, Kreikalle, Unkarille (ympäristöala), Irlannille, Liettualle, Puolalle, Romanianle, Slovakialle ja Espanjalle. Kaikissa tapauksissa puutteiden vaikutusten arvioitiin olevan kohtalaisia Bulgarian tieliikennealaa lukuun ottamatta.

Bulgarian tieliikennealan osalta lausuma sisälsi huomautuksia, joiden mukaan järjestelmän keskeisiin osatekijöihin vaikuttavat aineelliset puutteet ovat merkittäviä. Aluepolitiikan pääosaston vuotta 2008 koskevassa toimintakertomuksessa tehtiin myös varauma Bulgarian tieliikennealan osalta. Komissio keskeytti tämän vuoksi maksut Bulgarian tieliikennealan hankkeille heinäkuun 2008 ja toukokuun 2009 väliseksi ajaksi.

Yksityiskohtaiset tiedot kunkin jäsenvaltion osalta tarkastuksista ja rahoitusoikaisuista esitetään tämän kertomuksen liitteessä.

4. JÄSENVALTIOIDEN ILMOITTAMAT VÄÄRINKÄYTÖKSET

Jäsenvaltiot ilmoittivat komissiolle vuonna 2008 asetuksen (EY) N:o 1831/94 nojalla 140:sta yhteisrahoitettuihin hankkeisiin liittyvästä väärinkäytöstapauksesta, joissa on kyse 56 328 911 euron suuruisesta määrästä tukea. Tästä määrästä 19 768 042 euroa on peritty takaisin. Jäljelle jäävä osa on edelleen perimättä. Suurimmassa osassa tapauksia ilmoittajana toimi Espanja (64 tapausta), Portugali (22), Unkari (13) ja Kreikka (12). Espanja ilmoitti yli 46 prosenttia kaikista tapauksista, ja ilmoitukset kattoivat 44 prosenttia väärinkäytöksiin liittyvistä rahamääristä. On kuitenkin huomattava, että Irlanti on kolmella kauteen 1994–1999 liittyvällä ilmoituksellaan toisella sijalla, kun tarkastellaan niihin liittyviä rahamääriä. Liettua on kolmannella sijalla.

Edellisvuoteen verrattuna ilmoitusten määrä on kasvanut, mutta niihin liittyvät rahamäärät ovat voimakkaasti vähentyneet. Merkittävimmät väärinkäytöstapaukset, joista ilmoitettiin, ovat sellaisten kustannusten esittäminen, jotka eivät ole tukikelpoisia, sekä julkisia hankintasopimuksia koskevien sääntöjen rikkomukset. Kaikista ilmoitetuista tapauksista 75 prosentissa oli kyse näistä väärinkäytöksistä. Liettuan viranomaiset ilmoittivat kuitenkin kahdesta tapauksesta, joissa epäillään petosta. Kumpaankaan tapaukseen liittyvää rahamäärää ei ole vielä pystytty selvittämään.

Taulukossa 6 esitetään jäsenvaltioiden asetuksen (EY) N:o 1831/94 mukaisesti ilmoittamien väärinkäytösten lukumäärä ja niihin liittyvät rahamäärät vuonna 2008.

Taulukko 6: Jäsenvaltioiden ilmoittamat väärinkäytökset vuonna 2008 (euroina)

Jäsenvaltio	Väärinkäytösten määrä	Rahamäärä	Takaisinperintää odottava määrä
Kreikka	12	4 937 771	326 398
Espanja	64	24 827 955	14 442 900
Irlanti	3	9 498 140	0
Portugali	22	5 655 879	2 602 188
EU 4	101	44 919 745	17 371 486
Kypros	0	0	0
Tšekki	2	88 210	0
Viro	2	129 614	0
Unkari	13	1 400 938	1 033 292
Latvia	5	86 279	86 279
Liettua	8	8 280 568	47 056
Malta	0	0	0
Puola	7	214 754	65 550
Slovenia	0	0	0
Slovakia	2	1 208 803	1 164 379
EU 10	39	11 409 166	2 396 556
YHTEENSÄ	140	56 328 911	19 768 042

5. ARVIOINTIMENETTELY

Komissio ja jäsenvaltiot suorittavat kaikkien yhteisrahoitettujen hankkeiden ennakoarviointia ja jälkiarviointia. Komissio hyväksyy rahastosta rahoitettavat hankkeet yhteisymmärryksessä tukea saavan jäsenvaltion kanssa.

Jokaisen tukihakemuksen mukana on oltava hanketta koskeva kustannus-hyötyanalyysi. Kustannus-hyötyanalyysistä on käytävä ilmi, että keskipitkän aikavälin sosiaaliset ja taloudelliset hyödyt ovat oikeassa suhteessa myönnettyyn tukeen. Komissio tutkii kyseisen arvion kustannus-hyötyanalyysin sen tekemistä koskevissa ohjeissa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Ensimmäisen kerran vuonna 2003 julkaistut ohjeet päivitettiin vuonna 2008 yhteisön politiikkojen ja rahoitusvälineiden kehityksen sekä ohjelmakauden 2007–2013 hankkeiden rahoitusta koskevan uuden sääntelykehityksen huomioon ottamiseksi.

Vuonna 2008 komissio auttoi edelleen jäsenvaltioita valmiuksien kehittämistä koskevilla hankkeilla, joiden tavoitteena oli parantaa hankkeiden rahoituskellisten ja taloudellisten ennakkoonalyysien johdonmukaisuutta. Sen tuloksena kyseiset ohjeet päätyivät pian laajempaan levitykseen jäsenvaltioiden ja ehdokasmaiden virkamiehille sekä suurien hankkeiden valmisteluun ja arviointiin osallistuvien rahoituslaitosten ja konsulttien henkilökunnalle. Sen vuoksi ohjeista julkaistiin painettu versio, jossa jäsenvaltioiden tai ehdokasmaiden hankkeiden vetäjille tarjotaan menetelmiä koskevaa neuvontaa ja joka toimii viitteenä komission virkamiehille, jotka arvioivat suuria hankkeita.

Lisäksi komissio arvioi jälkikäteen tietyn otoksen koheesiorahastosta yhteisrahoitetuista hankkeista. Edellinen arviointi julkaistiin vuonna 2005. Siinä tarkasteltiin kaudella 1993–2002 toteutetun 200 hankkeen otosta. Seuraava jälkiarviointi on suunniteltu käynnistettäväksi vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä. Siinä tarkastellaan otosta kaudella 2000–2006 toteutetuista koheesiorahaston ja ISPA:n hankkeista.

6. TIEDOTTAMINEN JA JULKISUUS

Kuten vuotta 2007 koskevassa vuosikertomuksessa todettiin, 1. tammikuuta 2007 alkaen koheesiorahastoa koskevat asiat käsitellään asetuksen (EY) N:o 1083/2006 mukaisesti rahastojen yhteensovittamisesta vastaavassa komiteassa.

Sekä EAKR:a että koheesiorahastoa koskevien kysymysten lisäksi seuraavissa rahastojen yhteensovittamisesta vastaavan komitean kokouksissa esiteltiin tai käsiteltiin joitakin erityisesti koheesiorahastoa koskevia kysymyksiä: helmikuussa uudistettuja suuntaviivoja koheesiorahaston kauden 2000–2006 hankkeiden muuttamiseksi ja huhtikuussa suuntaviivoja kauden 2000–2006 koheesiorahaston hankkeiden ja aiempien ISPA-hankkeiden päättämiseksi. Jälkimmäisen asiakirjan komissio antoi 4. huhtikuuta (N:o SEC(2008)415).

Tiedotusta ja julkistamista koskevilla komission toimissa keskityttiin vuonna 2008 ohjelmakauden 2007–2013 julkistamista koskevien vaatimusten toteuttamiseen. Yksi suurimmista haasteista oli tarkastella viestintäsuunnitelmien sääntöjenmukaisuutta komission asetuksen (EY) N:o 1828/2006 edellyttämällä tavalla. EAKR:n ja koheesiorahaston tiedotus- ja julkisuussääntöjen täytäntöönpanosta vastaavien tiedottajien verkosto kokoontui kesäkuussa ja marraskuussa. Aluepolitiikan pääosasto julkaisi katsauksen EU:n koheesio- ja aluepolitiikan viestintäsuunnitelmista kaudella 2007–2013, jossa käsitellään kansallisten ja alueellisten hallintoviranomaisten toimia viestinnän alalla (*Review of EU Cohesion Policy Communication Plans 2007–2013 - Activities of national and regional managing authorities in the field of communication*). Kyseinen asiakirja, edellä mainitun verkoston tapaamisten asiakirjat sekä muut koheesiorahaston ja EAKR:n valmistelemaat tiedotus- ja julkistamisvälineet ovat saatavilla omalla verkkosivustollaan³.

³ http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/index_en.cfm?nmenu=1